

EUROOPA LIIT

EUROOPA PARLAMENT

NÕUKOGU

**Brüssel, 10. aprill 2019
(OR. en)**

**2018/0390 (COD)
LEX 1896**

**PE-CONS 71/1/19
REV 1**

**VISA 49
COMIX 136
PREP-BXT 77
CODEC 572**

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, MILLEGA MUUDETAKSE MÄÄRUST
(EL) 2018/1806, MILLES LOETLETAKSE KOLMANDAD RIIGID, KELLE KODANIKEL
PEAB VÄLISPIIRIDE ÜLETAMISEL OLEMA VIISA, JA NEED KOLMANDAD RIIGID,
KELLE KODANIKUD ON SELLEST NÕUDEST VABASTATUD, SEoses
ÜHENDKUNINGRIIGI VÄLJAASTUMISEGA LIIDUST**

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU
MÄÄRUS (EL) 2019/...,**

10. aprill 2019,

**millega muudetakse määrust (EL) 2018/1806,
milles loetletakse kolmandad riigid,
kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa,
ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud,
seoses Ühendkuningriigi väljaastumisega liidust**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 77 lõike 2 punkti a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt¹

¹ Euroopa Parlamendi 4. aprilli 2019. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 9. aprilli 2019. aasta otsus.

ning arvestades järgmist:

- (1) 29. märtsil 2017 esitas Ühendkuningriik Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 50 kohase teate Euroopa Ülemkogule oma kavatsuse kohta liidust välja astuda.
21. märtsil 2019 nõustus Euroopa Ülemkogu pikendama ELi lepingu artikli 50 lõikes 3 sätestatud tähtaega kuni 22. maini 2019, tingimusel et Ühendkuningriigi Parlamendi Alamkoda kiidab Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu¹ (väljaastumisleping) heaks. Euroopa Ülemkogu nõustus juhul, kui Ühendkuningriigi Parlamendi Alamkoda ei peaks väljaastumislepingut heaks kiitma, pikendama seda tähtaega kuni 12. aprillini 2019.
- (2) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 21 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/38/EÜ² alusel on liidu kodanikel õigus vabalt liikuda ja elada liikmesriikide territooriumil, sealhulgas õigus siseneda liikmesriikide territooriumile ilma viisa või muude samaväärsete formaalsusteta.

¹ ELT C 66I, 19.2.2019, lk 1.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 64/221/EMÜ, 68/360/EMÜ, 72/194/EMÜ, 73/148/EMÜ, 75/34/EMÜ, 75/35/EMÜ, 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/96/EMÜ (ELT L 158, 30.4.2004, lk 77).

- (3) Ühendkuningriigi liidust väljaastumise tagajärjel lõpeb aluslepingute ja direktiivi 2004/38/EÜ kohaldamine Ühendkuningriigi kodanike suhtes, kes kuuluvad kategooriasse „*British citizens*“, ühtlasi kaotavad nad õiguse siseneda liikmesriikide territooriumile ilma viisa või muude samaväärsete formaalsusteta. Seepärast on vaja lisada Ühendkuningriik Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1806¹ ühte lisasse. I lisa on loetletud kolmandad riigid, kelle kodanikel peab liikmesriikide välispiiride ületamisel olema viisa, ning II lisa on loetletud need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud.
- (4) Gibraltar ei ole Ühendkuningriigi osa. Liidu õigust on Gibralteri suhtes kohaldatud 1972. aasta ühinemisaktis sätestatud määral üksnes ELi toimimise lepingu artikli 355 punkti 3 alusel. Ühendkuningriigi lisamisega määruse (EL) 2018/1806 II lisa 1. osasse ei hõlmata kategooriat „*British Overseas Territories Citizens*“, kes on saanud kodakondsuse tänu seotusele Gibraltariga. Seega tuleks Gibraltar kanda koos teiste Briti ülemereterritooriumidega määruse (EL) 2018/1806 II lisa 3. osasse.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1806, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (ELT L 303, 28.11.2018, lk 39).

- (5) Kriteeriumid, mida tuleks arvesse võtta, kui juhtumipõhise hindamise alusel määratakse kindlaks kolmandad riigid, kelle kodanikelt nõutakse viisat, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud, on sätestatud määruse (EL) 2018/1806 artiklis 1. Need kriteeriumid on seotud muu hulgas ebaseadusliku sisserände, avaliku korra ja julgeolekuga, majandusliku kasuga, eelkõige turismi ja väliskaubanduse aspektist, ning liidu ja asjaomaste kolmandate riikide välissuhetega, arvestades eelkõige inimõigusi ja põhivabadusi, samuti piirkondlikku ühtekuuluvust ja vastastikkuse põhimõtet.
- (6) Võttes arvesse kõiki määruse (EL) 2018/1806 artiklis 1 loetletud kriteeriume, on asjakohane Ühendkuningriigi kodanikud, kes kuuluvad kategooriasse „*British citizens*“, liikmesriikide territooriumile reisimisel viisanõudest vabastada. Arvestades geograafilist lähedust, majanduse seotust, kaubanduse mahtu ja seda, kui palju toimub inimeste lühiajalisi liikumisi Ühendkuningriigi ja liidu vahel äri, puhkuse või muul otstarbel, peaks viisavaba reisimine soodustama turismi ja majandustegevust ning seeläbi tooma liidule kasu.
- (7) Seega tuleks Ühendkuningriik kanda kategooria „*British citizens*“ osas määruse (EL) 2018/1806 II lisasse.

- (8) Käesolev määrus põhineb eeldusel, et tihedate suhete säilitamise huvides annab Ühendkuningriik täieliku vastastikkuse viisavabaduse kõigi liikmesriikide kodanikele. Juhul kui Ühendkuningriik kehtestab tulevikus vähemalt ühe liikmesriigi kodanikele viisanõude, tuleks kohaldada määruse (EL) 2018/1806 artiklis 7 sätestatud vastastikkuse põhimõtet. Vastastikkuse põhimõtte kohaldamisel peaksid Euroopa Parlament, nõukogu, komisjon ja liikmesriigid tegutsema viivitamata. Komisjon peaks jälgima pidevalt vastastikkuse põhimõtte järgimist ning teavitama Euroopa Parlamenti ja nõukogu viivitamata igasugusest arengust, mis võiks selle põhimõtte järgimist ohustada.
- (9) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelise lepingu (viimase kahe riigi osalemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises)¹ tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ² artikli 1 punktis B osutatud valdkonda.

¹ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.

² Nõukogu 17. mai 1999. aasta otsus 1999/437/EÜ Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31).

- (10) Šveitsi puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)¹ tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktides B ja C osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavaid punkte tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2008/146/EÜ² artikliga 3.

¹ ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.

² Nõukogu 28. jaanuari 2008. aasta otsus 2008/146/EÜ sõlmida Euroopa Ühenduse nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008, lk 1).

- (11) Liechtensteini puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolliga (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)¹ tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktides B ja C osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavaid punkte tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2011/350/EL² artikliga 3.

¹ ELT L 160, 18.6.2011, lk 21.

² Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta otsus 2011/350/EL Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolliga (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, seoses sisepiiridel piirikontrolli kaotamise ja isikute liikumisega (ELT L 160, 18.6.2011, lk 19).

- (12) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist, milles Ühendkuningriik ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2000/365/EÜ¹; seetõttu ei osale Ühendkuningriik käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (13) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2002/192/EÜ²; seetõttu ei osale Iirimaa käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (14) Käesolev määrus on õigusakt, mis põhineb Schengeni *acquis*'l või on muul viisil sellega seotud vastavalt 2003. aasta ühinemisakti artikli 3 lõike 1, 2005. aasta ühinemisakti artikli 4 lõike 1 ja 2011. aasta ühinemisakti artikli 4 lõike 1 tähenduses.

¹ Nõukogu 29. mai 2000. aasta otsus 2000/365/EÜ Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes (EÜT L 131, 1.6.2000, lk 43).

² Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20).

(15) Käesolev määrus peaks jõustuma järgmisel päeval pärast seda, mil Ühendkuningriigi suhtes lõpeb liidu õiguse kohaldamine.

(16) Seetõttu tuleks määrust (EL) 2018/1806 muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) 2018/1806 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 6 lõike 2 punkt d asendatakse järgmisega:

„d) ilma et see piiraks 20. aprillil 1959 Strasbourgis alla kirjutatud Euroopa Nõukogu pagulaste viisanõude kaotamise Euroopa lepingust tulenevaid kohustusi, pagulaseks tunnistatud isikud ja kodakondsuseta isikud ning muud isikud, kellel ei ole ühegi riigi kodakondsust ja kelle elukoht on Iirimaal ning kellele Iirimaa on välja andnud reisidokumendi, mida asjaomane liikmesriik tunnustab.“

2) II lisa 1. osasse lisatakse järgmine tekst:

„Ühendkuningriik (välja arvatud 3. osas osutatud kategooria „*British nationals*“).

3) II lisa 3. osa pealkiri asendatakse järgmisega:

„BRITI KODANIKUD (*BRITISH NATIONALS*), KES EI OLE ÜHENDKUNINGRIIGI KODANIKUD (*BRITISH CITIZENS*)“.

4) II lisa 3. osas lisatakse sõnade „*British Overseas Territories Citizens*“ järel järgmine tekst:

„Need territooriumid on Anguilla, Bermuda, Briti Antarktise ala, Briti India ookeani ala, Briti Neitsisaared, Kaimanisaared, Falklandi saared, Gibraltar^{*}, Montserrat, Pitcairn, Saint Helena, Ascension ja Tristan da Cunha, Lõuna-Georgia ja Lõuna-Sandwichi saared ning Turksi ja Caicose saared.

* Gibraltar on Ühendkuningriigi koloonia. Gibraltari üle teostatavate suveräänsete õiguste osas valitseb Hispaania ja Ühendkuningriigi vahel erimeelsus, mis tuleb lahendada, võttes arvesse ÜRO Peaassamblee asjakohaseid resolutsioone ja otsuseid.“

Artikkel 2

Kui Ühendkuningriik kehtestab vähemalt ühe liikmesriigi kodanikele viisanõude, kohaldatakse määruse (EL) 2018/1806 artiklis 7 sätestatud vastastikkuse põhimõtet. Vastastikkuse põhimõtte kohaldamisel tegutsevad Euroopa Parlament, nõukogu, komisjon ja liikmesriigid viivitamata.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast seda, mil Ühendkuningriigi suhtes lõpeb liidu õiguse kohaldamine.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja